ДЕТСКА ГРАДИНА № 140 „ЗОРНИЦА“ с. ДОЛНИ БОГРОВ
✉ 1855, ул. 10, № 27, Район „Кремиковци”- СО
☎ тел. : 02/ 995 18 02, e-mail: dg140@abv.bg

МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВАТА И ДЕЦАТА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНА СРЕДА КЪМ ДЕТСКА ГРАДИНА

/Моделът е неразделна част от Правилника за дейността на ДГ №140“Зорница“/

Важен етап от живота на детето е тръгването на детска градина. Това обикновено е събитие, което е изпълнено с противоположни чувства от страна на семейството. Осъзнавайки важността на този нов етап, родителите се стремят да подкрепят своето дете по възможно най-добрия начин.

Излизането от семейната среда и срещата с новата - заобикалящата, непознатата, социалната среда е част от живота и развитието на детето.

Тръгването на детска градина е едно изключително събитие за малкото дете, защото е свързано именно с попадане в нова среда - материална, социална, обществена и природна. Подобни събития са част от живота на всяко дете - първоначално постъпване в детска градина, а по-късно в училище.

Адаптацията в детската градина е труден процес и за детето, и за неговите родители. Необходимо и дори наложително е да бъдат направени промени в живота на цялото семейство - режим, навици, ритуали и т.н. Поради тази причина е по-подходящо да говорим за адаптация на цялото семейство към постъпването и пребиваването в детската градина.

За безболезнена адаптация към тези промени, изключително важна е предварителната подготовка на детето в семейството. Семейството е основополагащо, първоначалното в живота на детето и там се поставя основата на психическото, физическото, емоционалното здраве на детето, както и началните умения и навици за самообслужване, за

поведение, за общуване. Родителите в най-голяма степен може да допринесат за бързата и безболезнена адаптация на детето към детската градина, когато са убедени в способността на детето успешно да премине през този етап. Тази убеденост и увереност и емоционално спокойствие както на тях, така и на детето. Доверието, което гласуват на детето,стимулирането му, позволява то да приеме детската градина,новите приятели, новите играчки и цялата сред своя,в която може да се чувства свободно и сигурно. Детската градина от своя страна, като институция,по предназначение, изпълнява националните образователни политики.

Цялостната дейност и всички практики в детската градина са законово регламентирани, научнообосновани,професионално практикувани и институционално контролирани. Детската градина е инициативен фактор във взаимодействието с родителите. Законът за предучилищно и училищно образование определя ролята на родителите.Те са участници в образователния процес. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез Механизъм за взаимодействие,разработен от педагогическите специалисти в детската градина, и включва най-разнообразни средства, някои от които са индивидуални консултации, родителски срещи,обучения, както и разговори всеки път, когато конкретната ситуация или поведение на детето го прави необходимо.Родителите са длъжни да подпомагат и да участват в процеса на изграждане на навици и умения на детето,да се осведомяват за приобщаването /адаптацията/ на детето към детската градина и постигнатите резултати.

За да бъде подготвено детето за постъпване в детската градина са утвърдени следните стъпки за работа със семейството :

-Организационни срещи с родителите

- Индивидуална среща с всеки родител преди началото на учебната година.

- Обща родителска среща.

- Запознаване и обсъждане на важни за родителите въпроси.

- Запознаване на родителите с организация на престоя на децата в детската градина.

- Попълване на анкета от родителите, свързана с първоначална информация за детето относно неговите умения, предпочитания

Ролята и задължението на детската градина е не само да отглежда, възпитава, обучава и социализира децата в необходимата образователна среда, но и да даде модели, които и родителите да усвояват и прилагат с оглед бързо постигане на целите на предучилищното образование и подготовката на детето за училище и за обществения живот. Постъпването на детето в детска ясла може да започне от 10-месечна възраст до навършване на 3- годишна възраст на детето. В детските ясли се осъществяват грижи за ранно детско развитие в няколко области: здраве и двигателно развитие, познавателно развитие, личностно-емоционално и социално развитие, езиково и комуникативно развитие. В новопостъпващото дете трябва да се формират нови условнорефлекторни връзки, тъй като се нарушава създадения динамичен стереотип (например, ползване на биберон, на памперс, на гърне, тоалетна). При отделни деца в зависимост от възрастта и индивидуалните особености, процесът на адаптиране е по-бавен. Тук е именно огромната и решаваща роля на медицинските сестри, на учителите и другите специалисти работещи в детските ясли и детската градина в сътрудничество с родителите за по-бързата и безболезнена адаптация на новоприетите деца.

Раздялата с майката се преживява болезнено почти от всички деца. Те страдат и от това, че се намират в нова обстановка сред непознати хора.

Практиката показва, че има деца, които се приспособяват веднага, а други продължително време - от 2 до 4 месеца след постъпване в детското заведение. Приспособяването на децата към условията на детската градина е най-актуалният проблем при тяхното отглеждане и възпитание. Това е естествен процес, присъщ на всеки жив организъм, чрез който става уравновесяване с околната среда. Приспособяването на детето е и социален процес и в него играе роля придобитото, т.е. личния опит на детето, подготовката му в семейството.

В ДГ №140 "Зорница" се прилагат множество подходи - на първо място индивидуален подход към всяко дете и активни грижи за ново постъпващите деца особено през периода на адаптацията.

Принципи и методи на работа в ДГ№140 "Зорница" за успешно адаптиране на новоприетите деца:

- Прилагат се на диференцирани принципи и дейности при адаптацията на всяко дете. Тя е строго индивидуален процес;

- Подкрепа на детето по отношение на навиците му през първоначалния етап на адаптация. Персоналът в ДГ №140"Зорница" подкрепя, насърчава, поощрява, посреща и приема ново постъпилите деца ,като създава у тях усещане за сигурност, спокойствие, осигурява им лично пространство;

- Създаване на алгоритъм на действията на персонала грижещ се за децата. Съществено значение е създаването на безопасна, здравословна и защитена среда, осъществяване на ефективно взаимодействие между възрастен-дете, дете-дете, детска градина/ясла-семейство, осъществяване на процес на научаване на детето в и чрез игра; -

-Поетапен прием на новоприетите деца в ДГ;

- Запознаване на децата с новата заобикаляща го среда - занималня, спалня

- Създаване условия за позитивни и емоционални преживявания чрез подбор на специални игри и упражнения - подвижни и музикални игри, -Подържа се и се създава емоционална и позитивна среда, която допринася за изграждане у детето на доверие и положително отношение към детската градина;

Препоръки за родителите:

Още преди постъпването в детската градина трябва:

- Подгответе детето и му създайте позитивна нагласа за детската ясла/ детската градина. За да подготвите детето си, преди всичко трябва да му разкажете за това, което ще му предстои. Помогнете на детето си да

формира положително отношение към детската ясла/градина. Обяснете му по достъпен начин за нещата, които децата правят в детската ясла/градина и защо е забавно място, но не го претоварвайте с информация. Важното е детето да разбере, че мама и татко ходят на работа, а неговата работа е да посещава детска ясла/градина и да играе с децата.

-Разберете дали имате някакви страхове и негативни преживявания, свързани с детската ясла/градина или Вие самите се притеснявате от това, че се отделяте от детето си. Децата са сензитивни и ако родителите са тревожни, то тогава тази тревожност несъзнавано се прехвърля и върху децата.

- Предварително да се започне подготовката на детето към изискванията на новата среда;

- От полза е когато на детето е обяснено какво е това детска градина. А още по-добре е да му е показано нагледно;

Запознаване на детето с медицинските сестри, детегледачки ,децата и новите условия е съществена част от процеса на адаптация.

В тази неформална обстановка самият персонал би бил спокоен. Ако времето не позволява това да се случи навън, тогава да се допусне родител в групата на детето, отново при същите правила. (няма причина в момента да се отказва достъп на родител, ако е взел всички необходими епидемиологични мерки (маска, калцуни)). По преценка съвместно на родител и педагог (мед.сестра), този вид посещения са от 1 до 3 ч. в продължение на от 1 до 4 седмици в зависимост от индивидуалните потребности на детето.

- Да направят предварително посещение в детската градина в следобедните часове - от 13.00 ч. до 15.00ч. –за да се запознаят с цялостната материална база на детската градина, с образователната среда на групата,с дневната организация, която включва: утринна гимнастика, педагогически ситуации, подвижни игри и развлечения, разходки, закаляващи процедури,хранене, следобеден сън, допълнителни образователни услуги, празници и др.допълнителни форми за обучение;

- Два-три месеца предварително в домашни условия да се следва дневния режим и храненето в детската градина;

- Раздялата в детската градина трябва да бъде кратка и насърчаваща детето. Най-добре е родителят сам да помисли за своя ритуал при раздяла. Ритуалът ще направи родителя по - уверен и тази увереност ще се предава и на детето;

- Отделете достатъчно време сутрин преди тръгването към детска ясла/градина. Препоръчително е да се отдели достатъчно време, за да не се чувства детето припряно, периодът на подготовка преди тръгването за детска ясла/градина трябва да е приятен както за Вас, така и за Вашето дете.

- Родителите своевременно и ежедневно да се информират и консултират за адаптирането, постиженията и поведението на детето; да споделят своите впечатления с персонала. Препоръки за детето:

-Може да посещава в началото (1-2 седмици) само определени моменти от дневната организация за 1 час, постепенно времето да се увеличава и да се включват нови моменти;

• Целодневният престой да е по-кратък за детето в период на адаптация;

-Да наблюдава предварително и за кратко игрите на другите деца в групата и на двора;

• Да е приучено да ползва гърне и /или тоалетна;

• Да има елементарни умения да държи лъжица;

-Да консумира разнообразно приготвена храна - в трикомпонентно обедно меню;

- Ползването на биберон да се преустанови поради липса на необходимите хигиенни условия за биберон в детската градина;

- Ползването на памперс е до 1,6 годишна възраст;

- Да пие от чаша;

- Да има опит за общуване и в непозната среда /в градинки, паркове с деца и възрастни/;

- Да седи на детско столче;

-Да споделя играчки;

-Да прибира играчки на определените места в групата;

-Да е запознато със занималнята, дворната площадка в детската градина, дори с персонала;

- Да изпълнява естествени движения на фона на музиката, да слуша приказки,да изпълнява указания на възрастните;

- Може да идва в групата със своя любима играчка;

-Детето има нужда от правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се

чувства сигурно и спокойно

- Да наблюдава режимни моменти;

• Да се щади емоционалното му състояние. В детството емоционалното съзнание се обогатява,усвояват се ускорено ключовите емоционални умения,формира се основата на емоционалната грамотност,динамизира се връзката между емоционалното развитие и емоционалната интелигентност като цяло и се очертава формиращата се индивидуалност на детето. Персоналът в детската градина

: • Възприема детето като най-висша ценност;

• Подкрепя, насърчава, поощрява и стимулира детето в цялостната му дейност и поведение;

• Посреща и приема детето с положително настроение,вежливо, учтиво, като съсредоточава вниманието си главно към него, създава у детето усещане за сигурност и спокойствие;

• Запознава се с детето, запознава децата помежду им;

• Подготвя предварително средата в групата за игра и занимания по избор на децата;

• Определя лично пространство, надписано за всяко дете - места на масите за хранене и обучение, легло,гардероб, като запознава децата и родителите с тях;

• Запознава детето с обстановката и обяснява предназначението на отделните помещения,материали, пособия;

• Провежда организацията на учебния ден, като се съобразява с желанията на децата, потребностите им и осигурява разнообразие на дейности – образователни, възпитателни, почивка, игри и други основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;

• Подкрепя и подпомага всяко дете, когато изпитва затруднения или несигурност;

• За по-бърза адаптация на децата, при необходимост се допуска родител в групата за отделни моменти – на прием, закуска, обяд, приспиване на детето;

• Подържа се спокойна и приятна атмосфера за децата от персонала.

• Използва се цялата налична материално-техническа база - аудио-визуална техника, играчки, учебни и познавателни книжки за интересно, забавно и развиващо пребиваване на детето в детската градина;

• Децата не се оставят без надзор.

• На родителите се дава своевременно и ежедневно информация и има изработен график за консултиране относно адаптирането, постиженията и поведението на детето;

• Персоналът са служебни лица изпълняващи трудови задължения по длъжностна характеристика; спазват професионална етика и отговорности произтичащи от длъжностите и съобразно със закона. Всяка адаптация изисква време и ако за едно дете е достатъчна седмица, за друго по-дълъг период. Продължителността на адаптацията зависи и

от характера на детето, семейната обстановка, здравословното състояние, методите и подходите, които учителите и др.специалисти избират по своя преценка.

1. Подготовката за раздялата да започва вкъщи. На детето може да му се говори за това, че то отива на детска градина, а родителите – на работа. Трябва предварително да подготвите детето за мисълта за детска градина. Подробно му разкажете за реда в нея,за обстановката, направете си кратка екскурзия до детската градина. Неизвестното плаши детето. То трябва да е запознато с това, което го очаква.

Накарайте го да разбере, че вие ще се чувствате горди, че то вече е голямо и ходи на детска градина. Не забравяйте,че всички ваши емоции се предават на детето.

2. Разкажете на учителите за индивидуалните особености на вашето дете, за неговите навици и умения. Уточнете от каква помощ се нуждае детето ви.

3. Използвайте любимата играчка, с която детето говори и се чувства сигурно. Ако детето иска да си вземе играчка,не му забранявайте – това за него е част от дома и с нея то ще се чувства по-комфортно.

4. Спокойният родител води до себе си спокойно дете.Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя,който е готов да се раздели с него нежно, спокойно,но твърдо и бързо, без да удължава момента. Ако детето трудно се разделя с майката, желателно е през първата седмица да го води някой друг.

5. Раздялата в детската градина трябва да бъде кратка и насърчаваща детето. Най-добре е родителят сам да помисли за своя ритуал при раздяла. Ритуалът ще направи родителя по-уверен и тази увереност ще се предава и на детето. Не обещавайте неща, които не можете да изпълните!

6. Много важни са емоциите на родителя при раздялата. Колкото по-плах и нерешителен е той, толкова по-тревожно ще бъде детето. Родителят не трябва да се тревожи, когато детето плаче. 7. На детето трябва да бъде обяснено след кое събитие от деня ще го вземат /след като то се наобядва или след като се наспи/. Така детето няма да е тревожно кога и дали ще го вземат, а ще очаква събитието.

7. Не променяйте правилата, които сте въвели при раздяла. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.

8. Някои деца се уморяват много от новите впечатления, новите приятели, новите дейности и многото хора. Ако детето е неспокойно и нервно, това означава, че то има неудовлетворени потребности. Не търсете причините единствено и само в детската градина. В този случай вие трябва да го прибирате по-рано или 1-2 пъти седмично да го оставяте у дома, проявявайте търпение към капризите на детето – те възникват поради претоварване на неговата нервна система. Не му се карайте – просто насочете вниманието му към нещо по-интересно.

9. Постарайте се детето да бъде в спокойна обстановка, без никакви конфликти. Говорете му ласкаво и нежно, по-често го прегръщайте. Не забравяйте да го хвалите за всичко постигнато. Детето се нуждае от вашата постоянна подкрепа. Само по този начин детската градина може да се превърне в място, където то ще се чувства комфортно, а това ще ви осигурява необходимото за работата ви спокойствие.

10. Плачът на дете, което все още не говори, може да означава физиологични потребности на детето, които трябва да се установят и удовлетворят незабавно:

- храна;
- вода;
- сън;
- ползване на тоалетна;
- друга потребност.

След като предварително сте се запознали с дневния режим на детската градина, за по-лесна адаптация на детето е желателно да се наложи подобен режими в къщи. Още повече ще помогне, ако имате възможност два-три месеца предварително да се следва режима в детската градина.

11. Максимално да е близко и менюто у дома към това в детската градина.

12. От значение е и редовното ходене на детска градина. Нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък всеки има задължения- то е на детска градина, мама и татко са на работа,а почивните дни са за семейни забавления.

13. Желателно е детето да бъде включено в избора и подреждането на детската раничка и сложете в нея всичко необходимо: комплект за преобличане, пижама,пантофи.

14. Облеклото: дрехите трябва да са лесни за обличане и събличане, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата; обувките съответно да са лесни за обуване и събуване - на този етап за предпочитане са обувките без връзки.

15. В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата - 3- годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други деца елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпването в детска градина.

16. Раздялата между родител и дете трябва да бъде бърза и кратка.

17. В детската градина е позволено детето да вземе със себе си любимата играчка или книжка. Това му носи спокойствие, усещане за нещо лично и познато.

18. Осъществява се ежедневен контакт с учителите (медицинските сестри); родителите получават информация как се справя детето с новата обстановка. Всеки проблем, свързан с детето се разрешава много по-лесно при взаимно доверие.

19. Когато децата още от първия ден усетят доброжелателните отношения между родители и педагози,медицински сестри,детегледачки (специалисти), със сигурност се справят по- бързо с новата среда.

20. За процеса на по- бърза адаптация в ДГ №140“Зорница“ ,медицинските сестри и детегледачки предоставят на родителите въпросници относно основни навици,предпочитания на децата.

21.Новото предизвиква тревожност при възрастните и още по-силна, при малчуганите до 3 години. Затова на детето му е необходима информация:

• Какво ще се прави в детската градина –ще се пее,танцува, играе, спи, яде и т.н.;

• С кого ще бъде там – с други деца и с госпожите,които знаят много забавни неща;

• Да има възможност детето да се запознае предварително с бъдещите си учителки; Изключително важна е положителната нагласа на родителя към детската градина. Ако той вярва, че това е най-доброто място за детето му, така ще мисли и то.

22.Да научим детето отрано на добри обноски. До към две годишна възраст то спокойно може да помаха с ръка,да усвои две-три„вълшебни думи“: благодаря, извинявай ,здравей –/чао/.

Дори и да не може да ги каже, възрастните трябва непрекъснато да ги повтарят при всеки повод. В детската градина са въведени правила за децата за добри обноски и безопасно поведение.

Учете детето да споделя играчките с другите деца. Поощрявайте ги при всеки повод с „браво“, „ благодаря“, „ти можеш“ . В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата - 3- годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други деца елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпването в детска градина.

При деца с трудна адаптация към детска градина, могат да бъдат извършени следните стъпки с присъствието на родител:

- 1. Първи стъпки в детска ясла/градина. Родителят посещава заедно с детето си детска ясла/ градина през първите няколко дни.

Престоят трябва да е съобразен с режимния момент на децата, след сутрешната закуска. Първите няколко дни служат за опознаване на средата, децата и възрастите. Времетраенето може да се осъществи от 15 до 30 минути, като постепенно детето бъде оставяно в занималнята.

-Продължителността на присъствието на родителите, както и дейностите, в които могат да участват, се определят предварително на индивидуални срещи между учителите и родителите.

-Родителят посещава детското заведение след предварителна уговорка с учителя/ медицинската сестра на групата, който от своя страна информира ръководството на ДГ. Родителят е необходимо да представи на медицинската сестра в ДГ здравна книжка.

За престоя в детската градина, родителят е необходимо да си осигури чисти обувки, спазва Правилата на ДГ във връзка с епидемичната обстановка.Процесът на адаптация трябва да е плавен,детето,постепенно се оставя за по-дълъг престой и се подготвя за преспиване в детското заведение.Процесът на адаптиране е успешен ,когато детето е спокойно при сутрешният прием и при влизане в групата,чувства се добре сред другите деца.

Моделът за адаптирането на детето при първоначалното му постъпване в ДГ №140“Зорница“ е предназначен за родителите, медицинските и педагогически специалисти, които работят с деца в група на детска ясла и първа група в детската градина.

Целта е при активно взаимодействие между детската градина и родителите да се постигне бърза и безболезнена адаптация на ново постъпващото дете чрез уеднаквяване на подходите и обогатяване знанията на възрастните за особеностите в развитието на детето в ранна възраст.

В резултат моделът да допринесе за постигане на целта, да направи по-уверени, спокойни и у само детето, но родителите и персонала. В този специален момент, повече от всякога, детето се нуждае от нашето себе отдаване и посвещаване в името на неговото щастие.